

KÅPAN
PENSIONER
FÖR STATLIGT ANSTÄLLDA

Årsredovisning
2009

Innehåll

År 2009 i korthet	3
Några ord från verkställande direktören	4
Förvaltningsberättelse	5
Femårsöversikt	12
Resultaträkning	13
Balansräkning	14
Förändringar i eget kapital	15
Kassaflödesanalys	16
Noter	17
Revisionsberättelse	28
Överstyrelse, styrelse och revisorer	29
Definitioner	30

Det här är Kåpan Pensioner

Kåpan pensioner försäkringsförening förvaltar avgiftsbestämda pensioner för statligt anställda. Verksamheten är kopplad till de statliga pensionsavtalen PA-91 och PA 03 där Kåpan förvaltar en del av tjänstepensionen samt fungerar som icke-vals alternativ i den del av pensionen som är valbar.

Kåpan är en ekonomisk förening där allt överskott i kapitalförvaltningen går tillbaka till medlemmarna. Föreningen erbjuder enbart en traditionell pensionsförsäkring med garanterad värdeutveckling, till en låg kostnad. Målsättningen är att långsiktigt ge en god nivå på medlemmarnas pension från föreningen.

År 2009 i korthet

- Förvaltad kapital ökade med 6 499 Mkr till 37 247 Mkr.
- Inbetalade premier uppgick till 3 417 (3 637) Mkr.
- Den totala avkastningen på förvaltad kapital var positiv och uppgick till 13,8 procent.
- Styrelsen har med anledning av den goda avkastningen beslutat att fastställa återbäringsränta till 8 procent för år 2009.
- Konsolideringsgraden uppgick vid årsskiftet till 111 procent. Efter beslutad återbäring uppgår konsolideringsgraden till 104 procent.
- Solvensgraden förstärktes från 108 procent till 134 procent. Den kraftiga förstärkningen är en effekt av en positiv avkastning på tillgångarna i kombination med en nedsättning av värdet på gjorda åtaganden till följd av en högre marknadsränta.
- De administrativa kostnaderna har fortsatt ligga på en låg nivå och uppgick till 0,12 (0,13) procent i relation till totalt kapital.

Några ord från verkställande direktören

Världsekonomin har under år 2009 återhämtat sig från den snabba och djupa försvagningen under det föregående året som skapade instabilitet inom bank- och finanssektorn. Återhämtningen har varit global och är till stor del baserad på massiva finans- och penningpolitiska stimulanser. Det finansiella systemet har stabiliserats med låga styrräntenivåer och betydande likviditetsinsatser från centralbankerna, samtidigt har banksektorn kapitaliserats vilket sammantaget påverkat hela aktie- och obligationsmarknaden positivt.

De bakomliggande orsakerna till utvecklingen de senaste åren kan debatteras men klart är att den globala kapitalmarknaden lider av betydande problem vad gäller underliggande systemrisk. Obalanser i form av kortfristig finansiering av långfristiga åtaganden och investerare med långsiktig placeringshorisont som har styrts av kortsiktiga målsättningar. Sammantaget har detta givit en instabilitet som inneburit betydande belastningar för det finansiella systemet.

Utvecklingen av världsekonomin de kommande åren är beroende av takten och metoderna för en återgång till en balanserad situation utan stimulanser. Det finns i dagsläget betydande problem på ett antal områden och inom olika regioner och länder. Höga nivåer på arbetslösheten och hög skuldsättning gör att det i många länder är en lång väg kvar till en situation i balans.

Det finns dock tecken på att den underliggande långsiktiga utvecklingen är positiv. Den starka tillväxten i många utvecklingsländer med stigande disponibelinkomster för stora befolkningsgrupper kan balansera den förväntat svaga tillväxten i många utvecklade länder.

Kåpan Pensioners målsättning är att skapa en långsiktigt bra avkastning på medlemmarnas pensionskapital till branschens lägsta kostnad. Vi gör det genom att fokusera på en produkt, traditionell pensionsförsäkring med garanterad ränta, ett balanserat och effektivt sparande. För att göra det möjligt att långsiktigt skapa en god avkastning investerar vi i flera olika typer av tillgångar. Den återbäringsränta vi kunnat ge våra medlemmar sedan år 2003 ligger på en bra nivå jämfört med branschgenomsnittet. Vi har också en kostnadsnivå som ligger mycket lågt.

Kåpan Pensioner lägger mycket begränsade medel på marknadsföring. Vi deltar inte i konkurrensen på andra avtalsområden. Vi lägger inte resurser på att skapa en mängd olika sparalternativ. Det vi försöker uppnå är ett bra och effektivt pensionssparande för våra medlemmar. Min bedömning är att det sätt vi arbetar på i kombination med föreningsformen är det bästa sättet att erbjuda ett effektivt och stabilt långsiktigt pensionssparande.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Gunnar Balsvik'. The signature is fluid and cursive, with a long, sweeping underline that extends to the right.

Gunnar Balsvik
Verkställande direktör

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Kåpan pensioner försäkringsförening, org. nr 816400-4114, får härmed avge redovisning för verksamhetsåret 2009.

Verksamhet

Föreningen har som huvudändamål att förvalta och utbetala pensionsmedel för anställda som omfattas av avtal som slutits mellan Arbetsgivarverket och de statsanställdas huvudorganisationer, eller mellan andra parter, som tecknat pensionsavtal som knyter an till detta avtal. Verksamheten har som utgångspunkt försäkring av pension genom traditionell pensionsförsäkring med en garanterad ränta på inbetalade premier och en fördelning av överskott från förvaltningen via återbäringsränta.

De försäkringsformer som föreningen erbjuder är tjänstepensionsförsäkringarna Kåpan Tjänste, Kåpan Extra och den privata pensionsförsäkringen Kåpan Plus. Därtill kommer den individuella ålderspensionen där Kåpan är ett valbart alternativ samt förvaltare för de anställda som inte aktivt valt förvaltare för sina pensionsmedel.

Medlemmar

Kåpan Pensioner är en försäkringsförening där allt sparande går tillbaka till medlemmarna. Det totala antalet medlemmar uppgår till ca 600 000 personer.

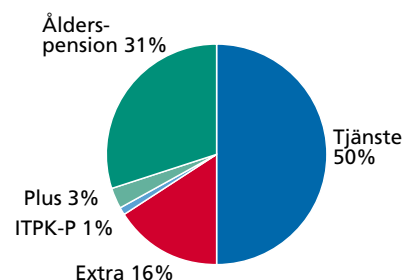
Försäkringspremier

Kåpan förvaltar de premier som arbetsgivaren har satt in för de anställdas räkning enligt gällande kollektivavtal och de pengar som medlemmarna själva valt att placera i Kåpan för att öka sin pension.

Under året inbetalades totalt 3 417 Mkr i premier, fördelade enligt nedan

Kategori	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003
Kåpan Tjänste	1 676	1 658	1 560	1 531	1 416	1 318	1 269
Kåpan Extra	554	805	64	65	56	67	82
ITPK-P	32	35	34	33	34	31	36
Kåpan Plus	114	126	152	134	128	125	127
Kåpan Ålderspension	1041	1 013	905	925	767	718	634
Totalt	3 417	3 637	2 715	2 688	2 401	2 259	2 148

Fördelning av premier

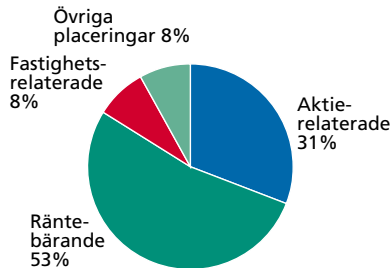
Pensionsutbetalningar

Under året utbetalades 782 (643) Mkr, varav 96 (163) Mkr utgjorde återbärning utöver den garanterade räntan på kapitalet. Normalt är tiden för utbetalning fem år från det att pensionen börjar betalas ut vid 65 års ålder för samtliga kategorier utom Kåpan Ålderspension som är livsvarig.

Riktlinjer för förvaltningen av placerade medel

De av styrelsen beslutade långsiktiga riktlinjerna innebär att föreningens tillgångar, inklusive återbäringsmedel, skall vara placerade så att de ger en god avkastning med begränsad risk.

Placering av föreningens tillgångar vid årsskiftet

Fördelningen av tillgångarnas marknadsvärde skall enligt placeringspolicyn som beslutades av styrelsen i december 2009 ligga inom följande intervaller:

- Aktier eller aktierelaterade tillgångsslag till lägst 25 procent och högst 35 procent.
- Räntebärande värdepapper till lägst 45 procent och högst 65 procent.
- Fastighetsrelaterade tillgångar till lägst 5 procent och högst 15 procent.
- Övriga tillgångar till högst 10 procent.

Styrelsens beslut i december innebar att vissa justeringar gjordes i policyn och att förvaltningen skall fortsätta att bedrivas med samma långsiktiga inriktning som tidigare år. Riktvärdet i policyn för den utestående ränterisken enligt Finansinspektionens definition får som högst uppgå till 70 procent av den samlade ränterisken i utestående åtaganden. Vid årsskiftet uppgick den utestående risken till ca 60 procent. Exponering för valutakursrisk får som tidigare ej överstiga 10 procent av tillgångarnas värde. Under året har i princip samtliga tillgångar i USD, EUR och JPY varit säkrade.

Kapitalförvaltning

Marknadsvärdet av föreningens placeringstillgångar med tillägg för övriga tillgångars bokförda värden uppgick vid årets slut till 37 247 (30 748) Mkr. Avkastningen på placeringstillgångarna var positiv och uppgick till 13,8 procent.

Kapitalavkastning

Den totala avkastningen på placeringstillgångarna fördelar sig enligt följande:

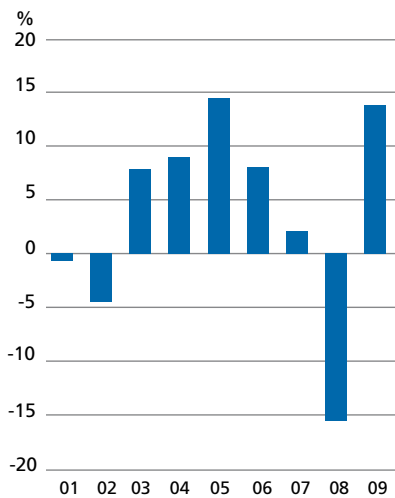
Portfölj	Marknadsvärde Mkr	Andel i %	Totalavkastning i %, 2009
Ränterelaterade	19 553	52	6,4
Aktierelaterade	11 336	31	38,3
Fastighetsrelaterade	3 152	8	1,4
Övriga placeringar	2 734	8	1,8
Övriga tillgångar, kassa	472	1	-
Summa placeringar	37 247	100	13,8

Vid beräkning av avkastningen har daglig viktning använts för att beakta kapitalbasens förändring under året.

Ränterelaterade tillgångar

De räntebärande placeringarna var vid årsskiftet 19 553 (16 073) Mkr och bestod av bostadsobligationer till en andel av 44 (33) procent och statsobligationer, inklusive av staten, helägda bolag till 17 (18) procent samt obligationer och certifikat utgivna av andra emittenter till resterande 39 (49) procent. Vid årsskiftet bestod de totala räntebärande tillgångarna av 100 (99) procent nominellt räntebärande värdepapper och inga realränteobligationer. Avkastningen på räntebärande värdepapper uppgick till 8,0 (1,1) procent. Avkastningen har påverkats positivt av att oron på kapitalmarknaden för konjunkturutvecklingen minskat vilket inneburit lägre räntor på företagskrediter relativt statsobligationer och en god värdeutveckling för en stor del av ränteplaceringarna.

Totalavkastning

Detta gäller särskilt värdepapper vars ränteflöde är kopplat till portföljer av företagskrediter och med en underliggande belåning.

Utöver placeringar i räntebärande värdepapper har föreningen med syftet att minska den utestående ränterisken i gjorda åtaganden tecknat avtal om olika former av räntesäkringar. Avtalen innebär i princip att den fasta räntan i gjorda åtaganden byts mot en rörlig ränta med en mindre risk för värdförändring. Utestående avtal om räntesäkring omfattade nominellt totalt 12 144 (16 200) Mkr. Värdet på räntesäkringarna har påverkats negativt av den något stigande marknadsräntan under året. Värdförändringen uppgår till - 292 (1 412) Mkr.

Sammantaget uppgick avkastningen till 6,4 (10,6) procent på ränterelaterade placeringar. Den goda avkastningen förklaras till största delen av lägre relativa räntor på företagskrediter och bostadsobligationer.

Aktierelaterade tillgångar

Under året har de globala aktiemarknaderna haft en stark utveckling. Världens samlade aktiekurser har totalt stigit med ca 30 procent i lokala valutor vilket gör att en stor del av nedgången under år 2008 återtagits. Utvecklingen har varit god för samtliga marknader utom Japan och särskilt stark har den varit i s.k. utvecklingsländer. De aktierelaterade tillgångarna uppgick vid årsskiftet till 11 336 (7 847) Mkr med en positiv total avkastning på 38,3 (- 45,5) procent.

Föreningen har sedan starten av verksamheten valt att valutasäkra merparten av aktieplaceringarna vilket inneburit att förstärkningen av den svenska kronan inte har påverkat avkastningen negativt.

Innehavet av aktier noterade på Stockholmsbörsen hade en positiv avkastning på 52,2 procent (- 38,3) procent. Förvaltningen av aktier noterade på Stockholmsbörsen sker i egen regi och har lämnat ett positivt bidrag jämfört med index.

Fastighetsrelaterade tillgångar

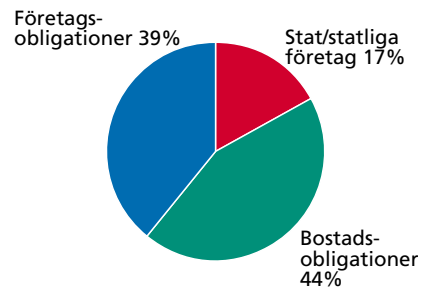
Investeringar i fastigheter görs i huvudsak inom tre områden: fastigheter, skogsfastigheter och infrastruktur. Skogsfastigheterna utvecklades värdemässigt positivt under året. Området infrastruktur innebär investeringar i olika typer av fonder som investerar i fastigheter med stabila kassaflöden och en långsiktig placeringshorisont. Området infrastruktur hade en stabil värdeutveckling under året medan området fastigheter visade en svag utveckling. Totalt uppgår det placerade kapitalet i fastighetsrelaterade tillgångar till 3 152 (2 673) Mkr och avkastningen under året till 1,4 (- 2,8) procent.

Övriga tillgångar

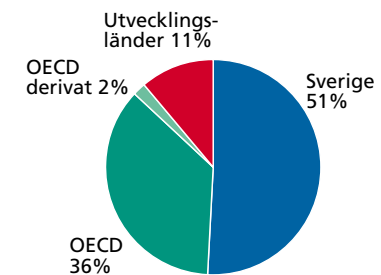
Övriga tillgångar utgörs av totalt 2 734 (3 295) Mkr och består av investeringar i hedgefonder och i olika typer av finansiella instrument. Sammantaget blev avkastningen positiv med 1,8 (-16,5) procent. Hedgefonderna bidrog sammantaget med en svagt positivt avkastning. Många av fonderna visade god avkastning under året men ett mindre antal visade en negativ utveckling.

Området finansiella instrument består till största delen av långsiktiga åtaganden i olika kreditrelaterade värdepapper. De enskilda placeringarna har ofta ingen väl fungerande andrahandsmarknad och syftet är att behålla dessa

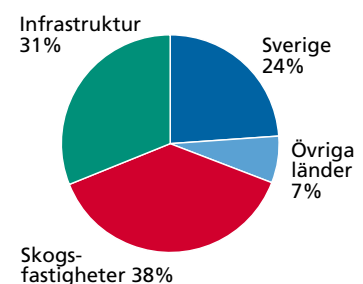
Allokering räntor

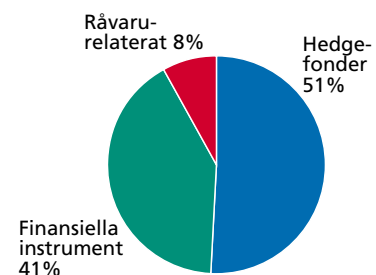
Allokering aktier

Allokering fastigheter

Allokering övriga investeringar

till dess förfall. Den begränsade handeln innebär att de har värderats med utgångspunkt i bedömda framtida kassafflöden i samarbete med externa rådgivare. Sammantaget har värdepapper till ett värde av 414 (528) Mkr värderats på detta sätt. Värdemässigt har området utvecklats positivt under året.

Risk- och känslighetsanalys

Kapitalförvaltningen påverkas av yttre omständigheter som innebär olika former av risker. Man kan indela dessa risker i marknads-, kredit- och operativ risk. Därtill kommer ytterligare en branschspecifik risk nämligen försäkringsrisk. En fördjupad redogörelse för utestående risker i verksamheten finns i not 2.

Den osäkerhet som föreligger på marknaden innebär att förluster på placeringstillgångarna inte kan uteslutas. För placeringstillgångar där marknadspriser inte finns publicerade föreligger källor till osäkerhet, se not 1 och not 16 samt avsnittet Viktiga bedömningar samt källor till osäkerhet.

Försäkringsteknisk utredning

Den försäkringstekniska utredningen har utförts av aktuarie Ulrika Öberg Taube. Utredningen visar att föreningens livförsäkringstekniska avsättning uppgår till 27 778 (28 301) Mkr. De åtaganden föreningen har består till en dominerande del av fasta garanterade räntor på inbetalade premier. Dessa åtaganden har i den försäkringstekniska avsättningen värderats, med stöd av Finansinspektionens allmänna råd, med utgångspunkt i bl.a. aktuella marknadsräntor för motsvarande löptider. Under året har föreningen reviderat antagandena vad gäller framtida livslängd vilket inneburit att avsättningarna ökats med ca 500 Mkr.

Kostnader

I föreningens stadgar anges hur stora driftskostnader som maximalt får belasta verksamheten. Dessa får för år 2009 högst utgöra 68 (71) Mkr. Kostnaderna i försäkringsrörelsen uppgick till 39 (39) Mkr.

Ett mått på kostnadseffektivitet är förvaltningskostnadsprocenten, dvs. förhållandet mellan de totala driftskostnaderna och tillgångarnas marknadsvärde, som uppgick till 0,12 (0,13) procent.

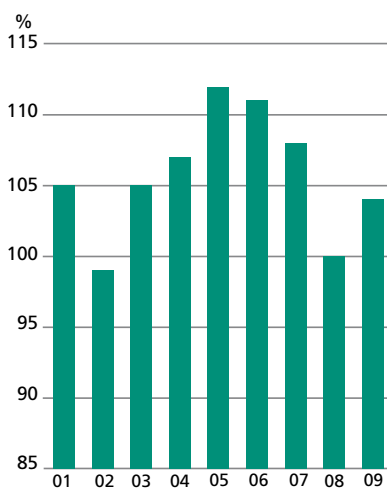
Kostnaderna för år 2010 tas ut genom att ett avdrag görs på in- och utbetalda premier om 0,75 procent och ett avdrag görs på avkastningen på försäkringskapitalet om preliminärt 0,10 procent. Sammantaget skall avdragen motsvara verksamhetens kostnader.

Kollektiv konsolidering

Med kollektiv konsolidering avses tillgångarnas marknadsvärde minskat med finansiella skulder i förhållande till summan av försäkringstekniska skulden baserad på premieinbetalningar och den garanterade räntan samt tidigare allokerade återbäringsmedel.

Årets positiva värdeutveckling på tillgångarna innebär att det kollektiva konsolideringskapitalet ökat och uppgick vid årsskiftet till 3 728 (- 2 806) Mkr och att konsolideringsgraden före beslut om återbäringsränta vid årets slut uppgick till 111 procent.

Kollektiv konsolideringsgrad

Styrelsen har beslutat om en policy för kollektiv konsolidering och återbäring i föreningen. I policyn anges att konsolideringsgraden bör ligga inom intervallet 95 – 115 procent med en målnivå på 100 procent.

Beslut om att tilldela återbäring år 2009

Den goda nivån på konsolideringen vid årsskiftet innebar att styrelsen beslutat att efter av aktuarie utförd försäkringsteknisk utredning tilldela medlemmarna en återbäring för verksamhetsåret 2009 om 8 procent före avkastningsskatt och kostnader. Återbäringen tillförs medlemmarnas pensionskapital årsvis i efter-skott. Konsolideringsgraden vid årsskiftet efter beslutad återbäring för år 2009 uppgår till 104 procent.

Utvecklingen av solvensen

Solvensen uttrycker hur stor del av den försäkringstekniska skulden som täcks av tillgångarna. Den goda avkastningen under året i kombination med något stigande marknadsräntor, vilket inneburit att utestående åtaganden sjunkit i värde, har stärkt solvensgraden jämfört med situationen vid årets början. Under året har solvensgraden stigit med 26 procentenheter från 108 procent till 134 procent. Avkastningen har bidragit med 15 procentenheter och förändringar i värderingen av utestående åtagande har bidragit med 11 procentenheter.

Kapitaltillskott i form av förlagslån

Det statliga pensionsavtalet PA 03 innebär att arbetsgivaren betalar premier till försäkringen Kåpan Tjänste för samtliga anställda men att anställda under 23 år inte tillförs premie. Enligt villkoren i stadgarna skall Kåpan Pensioner emittera ett evigt räntefritt förlagslån till parterna inom det statliga avtalsområdet på ett belopp motsvarande de tillförda medlen. Under året har tillförts sådana medel om totalt 11 Mkr. Det emitterade förlagslånet kan endast återbetalas efter beslut av överstyrelsen och godkännande av Finansinspektionen. Förlagslånet utgör därmed en del av tillgängligt riskkapital i föreningen.

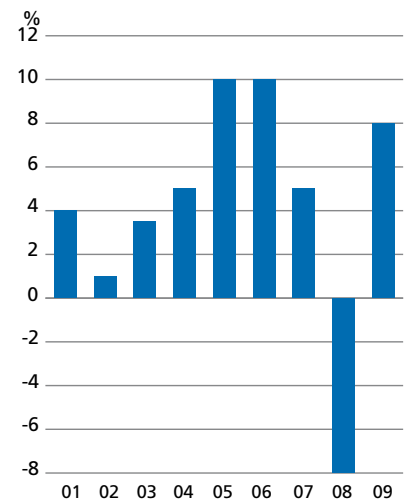
Skatt

Utgångspunkt för skatteberäkningen är marknadsvärdet av föreningens tillgångar efter avdrag för finansiella skulder den 1 januari beskattningsåret. Avkastningen på dessa medel schablonberäknas efter en räntesats som är lika med den genomsnittliga statslåneräntan året innan beskattningsåret. Den framräknade schablonintäkten beskattas därefter med 15 procent. För föreningens vidkommande innebar detta att skatten för år 2009 uppgick till 178 (205) Mkr.

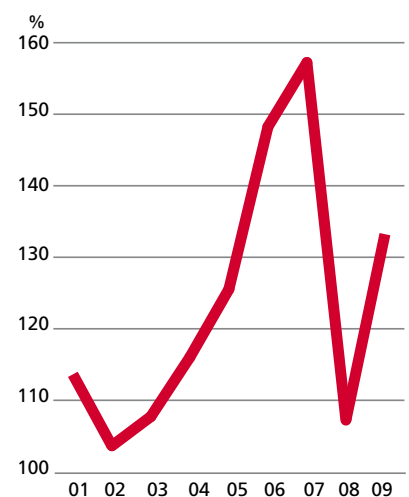
Ledningsfunktioner och granskning

Kåpan Pensioners högsta beslutande organ är överstyrelsen. Ledamöterna i överstyrelsen är utsedda av parterna inom det statliga avtalsområdet. Hälften av ledamöterna är utsedda av Arbetsgivarverket och den andra hälften av de fackliga organisationerna. Det sammanlagda antalet ordinarie ledamöter uppgår till 30 med lika många personliga suppleanter. Föreningens operativa verksamhet leds av en styrelse, som består av sex ledamöter med personliga

Återbärränta

Solvensgrad

suppleanter. Styrelsen är i likhet med överstyrelsen paritetiskt sammansatt. Styrelsen utser föreningens verkställande direktör.

Under året har styrelsen haft nio sammanträden varav ett i form av ett två dagars seminarium. Viktiga frågor som behandlats är den framtida långsiktiga placeringsinriktningen och hanteringen av risker i förvaltningen. Under året har styrelsen tagit beslut om en långsiktig strategisk plan för verksamheten samt förslagit överstyrelsen ett antal förändringar i stadgarna.

Styrelsens ordförande är sedan den 23 februari 2006, Göran Ekström.

Administration

Föreningen hade förutom verkställande direktören vid årets slut åtta anställda. Medelantalet anställda under året uppgick till 7 (7) personer med den huvudsakliga uppgiften att bedriva kapitalförvaltning och riskkontroll. Statens tjänstepensionsverk (SPV) i Sundsvall anlitas för att administrera försäkringsverksamheten. I uppdraget ligger att utveckla och underhålla föreningens försäkringsadministrativa system, göra premieinbetalningskontroll, utföra försäkringstekniska beräkningar, utfärda pensionsbesked, upprätthålla en väl fungerande kundtjänst och ombesörja pensionsutbetalningar.

För ersättning till ledande befattningshavare se not 7. Styrelsen kommer under år 2010 att fatta beslut om en ersättningspolicy. Information om denna kommer efter beslutet att lämnas på föreningens hemsida www.kapan.se.

Investeringar

Årets investeringar uppgick till 13 (1) Mkr. Investeringarna är huvudsakligen hänförliga till det försäkringsadministrativa systemet. Investeringarna skrivs av på 3 – 5 år.

Övertagandet av FFO

Den 1 januari 2007 övertog Kåpan Pensioner samtliga tillgångar och åtaganden vid Försäkringsföreningen för försäkringskasseområdet (FFO). Omslutningen vid övertagandet uppgick till 1 027 Mkr. FFO hade vid övertagandet både en svagare solvensgrad och konsolideringsgrad. Överstyrelsen villkorade godkännandet av ett övertagande med att den ekonomiska ställningen för föreningen inte nämnvärt får försämrats till följd av ett förvärv. Parterna inom det statliga avtalsområdet bedömde att det fanns ett behov av att kompensera föreningen med ett tillskott av kapital för att säkerställa det av överstyrelsen uppställda villkoret. Parterna utfäste sig därför att löpande tillföra medel inom ramen för ett kollektivavtal under åren 2007 till 2009. Totalt beräknas tillskottet till 285 Mkr. Medlen tillskjuts både som eget kapital och som förlagslån för att balansera både konsolideringsgrad och solvens. Under år 2009 har Kåpan tillfört 60 Mkr i form av ett evigt räntefritt förlagslån. Därmed har samtliga medel som parterna utfäst tillfört föreningen.

Utblick inför framtiden

Kåpan Pensioner startade sin verksamhet år 1991 och är sedan år 2003 icke-vals alternativ för den individuella ålderspensionen. Föreningens verksamhet ökar således hela tiden i omfattning vilket ställer större krav på organisationen men även ger stordriftsfördelar och möjligheter till en ökad effektivitet. Med

nuvarande utveckling uppnås en balans mellan utbetalningar och inbetalningar ungefär år 2050 vilket innebär att organisationen löpande behöver utvecklas och anpassas. Under år 2010 kommer ett omfattande arbete att slutföras med att modernisera och effektivisera det försäkringsadministrativa systemet som varit i drift sedan år 1992.

Moderniseringen av det försäkringsadministrativa systemet samt uppgraderingar av övriga system är en del av föreningens förberedelser inför ett eventuellt införande av regelverket Solvency II för föreningen verksamhet år 2012.

Föreningen är i försäkringssammanhang relativt ung och har inte den ekonomiska solvens som många försäkringsrörelser byggt upp under lång tid. Den ekonomiska nedgången under år 2008 påverkade föreningens ekonomiska stabilitet och under år 2010 kommer arbetet fortsätta med att utvärdera åtgärder för att långsiktigt stärka föreningens ekonomiska ställning.

Behandling av årets resultat

Årets resultat på 7 236 (-9 802) Mkr överförs till övriga fonder. Föreningens egna kapital uppgår därmed per den 31 december 2009 till 9 305 (2 154) Mkr.

Femårsöversikt

Resultat, Mkr	2009	2008	2007	2006	2005
Premieinkomst	3 417	3 637	2 715	2 688	2 401
Kapitalavkastning, netto	4 283	-5 203	393	2 087	3 011
Utbetalda försäkringsersättningar	-782	-643	-536	-439	-388
Utbetald återbäring ¹⁾	-96	-163	-122	-81	-73
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	7 414	-9 597	2 254	3 302	2 497
Årets resultat	7 236	-9 802	2 094	3 179	2 364

¹⁾ Utbetalningar redovisas som en avdragspost under Eget kapital, Finansiell rapport.

Ekonomisk ställning, Mkr	2009	2008	2007	2006	2005
Totala tillgångar ¹⁾	37 247	30 748	33 280	29 463	25 376
Placeringstillgångar ¹⁾	36 225	29 386	32 387	28 699	24 785
Försäkringstekniska avsättningar ²⁾	27 800	28 335	20 980	19 742	20 084
Kapitalbas	9 305	2 154	12 113	9 716	5 276
Konsolideringskapital	9 305	2 154	12 113	9 716	5 276
Erforderlig solvensmarginal ³⁾	1 112	1 133	839	789	-

¹⁾ Placeringstillgångar till verkligt värde och övriga tillgångar till bokfört värde.

²⁾ Från år 2006 marknadsvärderas avsättningarna med gällande marknadsränta.

³⁾ Belopp saknas för år 2005.

Nyckeltal, procent	2009	2008	2007	2006	2005
Förvaltningskostnader ¹⁾	0,12	0,13	0,14	0,16	0,18
Totalavkastning	13,8	-15,6	1,5	8,8	14,5
Återbärränta	8,0	- 8,0	5,0	10,0	10,0
Konsolideringsgrad	104	100	108	111	112
Solvensgrad	134	108	158	149	126

¹⁾ I förhållande till genomsnittliga placeringstillgångar.

Totalavkastning per tillgångsslag ¹⁾

	Verkligt värde 2009-12-31		Verkligt värde 2008-12-31		Total- avkastning i procent 2009
	Mkr	%	Mkr	%	
Aktierelaterade	11 336	30,4	7 847	25,5	38,3
Räntebärande	19 553	52,5	16 073	52,2	6,4 ³⁾
Fastighetsrelaterade	3 152	8,5	2 673	8,7	1,4
Övriga placeringar	2 734	7,3	3 295	10,7	1,8
Övriga tillgångar	472	1,3	860	2,9	-
Summa tillgångar	37 247	100,0	30 748	100,0	13,8

¹⁾ Definieras i relation till vilket underliggande tillgångsslag som genererar avkastningen.

²⁾ Daglig tidsviktning av placeringarna i relation till värdeförändringar, ränteutgifter och utdelningar.

³⁾ Avkastningen på derivatinstrument som tecknats för att minska ränterisken i utestående försäkringsåtaganden är inkluderad i avkastningen för räntebärande placeringstillgångar.

Resultaträkning

Mkr	Not	2009	2008
Teknisk redovisning av livförsäkringsrörelse			
Premieinkomst	3	3 417	3 637
Kapitalavkastning, intäkter	4	2 166	1 065
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	5	3 082	0
Utbetalda försäkringsersättningar	6	-782	-643
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar		535	-7 349
Driftskostnader	7	-39	-39
Kapitalavkastning, kostnader	8	-33	-1 489
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	9	-932	-4 779
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		7 414	-9 597
Icke-teknisk redovisning			
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		7 414	-9 597
Skatt på årets resultat	10	-178	-205
Årets resultat		7 236	-9 802

För resultatanalys se avsnittet redovisningsprinciper.

Balansräkning

Mkr	Not	2009-12-31	2008-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella tillgångar			
Övriga immateriella tillgångar	11	13	1
Placeringstillgångar			
Andra finansiella placeringstillgångar			
Aktier och andelar	12	16 098	12 463
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	13	20 127	16 923
		36 225	29 386
Fordringar			
Övriga fordringar	14	233	483
Andra tillgångar			
Materiella tillgångar	15	2	1
Kassa och bank		488	671
		490	672
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			
Upplupna ränteintäkter		278	197
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		8	9
		286	206
Summa tillgångar	16	37 247	30 748
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget Kapital			
Andra fonder			
Övriga fonder		1 738	11 696
Evigt förlagslån		331	260
Årets resultat		7 236	-9 802
		9 305	2 154
Försäkringstekniska avsättningar			
Livförsäkringsavsättning	17, 18	27 778	28 301
Avsättning till oregrerade skador	19	22	34
		27 800	28 335
Avsättningar för andra risker och kostnader			
Skatt		14	69
Skulder			
Derivat	20	121	183
Övriga skulder	21	5	5
		126	188
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		2	2
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		37 247	30 748
Poster inom linjen			
Ställda panter		20	20
Ansvarsförbindelser			
Övriga åtaganden	20	7 974	23 640

Rapport över förändring av eget kapital

2009-12-31	Övriga fonder	Evigt förlagslån	Årets resultat	Eget kapital
Ingående eget kapital föregående räkenskapsår	11 696	260	-9 802	2 154
Vinstdisposition 2008	-9 802		9 802	0
Av parterna tillförda medel	-60	60		0
Under räkenskapsåret utbetald återbäring	-96			-96
Omförda medel enligt stadgarna		11		11
Årets resultat 2009			7 236	7 236
Utgående eget kapital räkenskapsåret	1 738	331	7 236	9 305

2008-12-31	Övriga fonder	Premieregl fond	Evigt förlagslån	Årets resultat	Eget kapital
Ingående eget kapital föregående räkenskapsår	8 835	947	237	2 094	12 113
Justering av livförsäkringsavsättning		-7			-7
Justerat eget kapital	8 835	940	237	2 094	12 106
Vinstdisposition 2007	2 094			-2 094	0
Av parterna tillförda medel	-10		10		0
Under räkenskapsåret utbetald återbäring	-163				-163
Omförda medel enl stadgarna	940	-940	13		13
Årets resultat 2008				-9 802	-9 802
Utgående eget kapital räkenskapsåret	11 696	0	260	-9 802	2 154

Kassaflödesanalys

Mkr	1 jan - 31 dec 2009	1 jan - 31 dec 2008
Den löpande verksamheten ¹⁾		
Resultat före skatt	7 236	-9 597
Justering för poster som ej ingår i kassaflödet		
Avskrivningar	1	2
Realisationsvinster	-3 045	0
Realisationsförluster	896	4 778
Förändring av försäkringstekniska avsättningar	-535	7 349
Summa justeringar för poster som ej ingår i kassaflödet	-2 683	12 129
Betald avkastningsskatt	-177	-205
Utbetald återbäring ²⁾	-96	-163
Förändring av övriga rörelsefordringar	172	-421
Förändring av övriga rörelseskulder	57	30
Kassaflöde från den löpande verksamheten	4 509	1 773
Investering i anläggningstillgångar	-13	0
Förändring av placeringar i finansiella placeringstillgångar	-6 901	3 041
Realisationsvinster/förluster	2 150	-4 778
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-4 764	-1 737
Inbetalt från parterna	60	0
Inbetalda utjämningsavgifter	11	13
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	71	13
Årets kassaflöde	-184	49
Likvida medel vid årets början	671	622
Årets kassaflöde	-184	49
Likvida medel vid årets slut ³⁾	487	671

¹⁾ Varav

Ränteinbetalningar	1 349	893
Ränteutbetalningar	164	123
Erhållna utdelningar	197	328
Summa	1 710	1 344

²⁾ Utbetald återbäring tas direkt från Övriga fonder.

³⁾ Likvida medel består av kassa och bankmedel.

Noter

Samtliga belopp i följande noter är angivna i miljontals kronor om inte annat anges.

NOT 1 Redovisningsprinciper

Allmän information

Årsredovisningen avges per 31 december 2009 och avser Kåpan pensioner försäkringsförening (Kåpan Pensioner) som är en understödsförening med säte i Stockholm. Adressen till huvudkontoret är Kungsgatan 4 B, Stockholm och organisationsnummer är 816400-4114. Årsredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen den 16 mars 2010. Resultat- och balansräkning blir föremål för fastställelse på årsstämman den 14 april 2010.

Kåpan Pensioners årsredovisning är upprättad enligt Lag om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL) samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag (FFFS 2008:26) samt RFR 2:2. Kåpan Pensioner tillämpar sk lagbegränsad IFRS och med detta avses internationella redovisningsstandarder som har antagits för tillämpning med de begränsningar som följer av FFFS 2008:26. Detta innebär att samtliga av EU godkända IFRS och uttalanden tillämpats så långt detta är möjligt inom ramen för svensk lag och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning.

Förutsättningar vid upprättande av den finansiella rapporten

Kåpan Pensioners funktionella valuta är svenska kronor och de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Finansiella tillgångar och skulder värderas till verkligt värde. Övriga tillgångar och skulder är redovisade till anskaffningsvärde.

Bedömningar och uppskattningar i de finansiella rapporterna

Att upprätta de finansiella rapporterna i enlighet med lagbegränsad IFRS kräver att försäkringsföretagets ledning gör bedömningar och uppskattningar samt antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Uppskattningarna och antagandena är baserade på historiska erfarenheter och ett antal andra faktorer som under rådande förhållanden synes vara rimliga. Resultatet av dessa uppskattningar och antaganden används sedan för att bedöma de redovisade värdena på tillgångar och skulder som inte annars framgår tydligt från andra källor. Verkliga utfall kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar.

En källa för bedömningar och osäkerheter är värdet på de åtaganden som ligger i de försäkringskontrakt som föreningen har tecknat. En annan källa till bedömningar och osäkerhet är värderingen av finansiella tillgångar för vilka det inte finns något observerbart marknadspris. För dessa instrument används antingen objektiva externa värderingar eller ett värde baserat på en bedömning av förväntade framtida kassaflöden. Vid behov kompletteras dessa värderingar med ytterligare bedömningar beroende på osäkerheten i marknadssituationen.

Uppskattningar och antaganden ses över regelbundet. Ändringar av uppskattningar redovisas i den period ändringen görs om ändringen endast påverkat denna period, eller i den period ändringen görs och framtida perioder om ändringen påverkar både aktuell period och framtida perioder.

Utländsk valuta

Tillgångar och skulder i utländsk valuta omräknas till svenska kronor efter balansdagens valutakurs.

Valutakursförändringar redovisas i resultaträkningen netto inom raden Kapitalavkastning, intäkter eller Kapitalavkastning, kostnader. Termiskontrakt i utländsk valuta används i huvudsak för att eliminera valutakursrisken i utländska aktier och andelar.

Redovisning av försäkringsavtal

Försäkringskontrakt redovisas och värderas i resultat- och balansräkning i enlighet med sin ekonomiska innebörd. Samtliga kontrakt redovisas som försäkringsavtal. Klassificeringen baseras på att föreningen garanterar en viss ränta på inbetalade premier samt ett antal övriga åtaganden som innebär att föreningen tar på sig en betydande försäkringsrisk i relation till försäkringstagaren.

Premieinkomst

Premieinkomsten för året består av emottagna premier.

Premieinkomsterna för Kåpan Tjänste avser under året inbetalda premier med avdrag för så kallade utjämningsavgifter enligt förenings stadgar. För Kåpan Plus, Kåpan Extra, Kåpan Ålderspension och ITPK-P motsvarar premieinkomsten vad som inbetalats under året.

Livförsäkringsavsättning

Samtliga livförsäkringsavsättningar avser tjänstepensioner och värderas enligt principerna i EU:s tjänstepensionsdirektiv. Det innebär att företagets åtagande värderas enligt så kallade akt-samma antaganden. Avsättningen beräknas enligt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om val av räntesats för att beräkna livförsäkringsavsättningar (FFFS 2008:23). Det innebär att avsättningen marknadsvärderas med utgångspunkt i gällande marknadsräntor för motsvarande löptider som gjorda åtaganden. Livförsäkringsavsättningen motsvarar beräknat kapitalvärde av föreningens åtaganden. Antaganden om framtida dödlighet, ränta, driftskostnad och skatt har beaktats. Samtliga dödlighets-antaganden som görs är könsberoende. Utbetalade pensioner beräknas dock utifrån könsneutrala antagande. Antagandet om driftskostnader förväntas motsvara framtida faktiska kostnader för administrationen.

Avsättning för oreglerade skador

Avsättningen utgörs av sjukräntor för anställda inom PA-91-avtalet som vid utgången av 2008 var arbetsoförmögna minskat med ev. slutbetalningspremier för de samma under 2009. Föreningens aktuarie beräknar avsättningen. Förändring i oreglerade skador redovisas i not.

Redovisning av kapitalavkastning

Kapitalavkastning, intäkter

Intäkter avser avkastning på placeringstillgångar i form av utdelning på aktier och andelar, ränteintäkter, valutakursvinster (netto), återförda nedskrivningar och realisationsvinster (netto).

Kapitalavkastning, kostnader

Kostnader för placeringstillgångar utgörs av kapitalförvaltningskostnader, räntekostnader, valutakursförluster (netto), av- och nedskrivningar samt realisationsförluster (netto).

Realiserade och orealiserade värdeförändringar

Samtliga placeringstillgångar värderas till verkligt värde. Skillnaden mellan värderingen och anskaffningsvärdet är en realiserad vinst eller förlust som redovisas netto per tillgångsslag. Sådana förändringar som förklaras av valutakursförändringar redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust.

Realiserad vinst eller förlust är skillnaden mellan försäljningspris och anskaffningsvärde. För räntebärande värdepapper är anskaffningsvärdet det upplupna anskaffningsvärdet och för övriga placeringstillgångar det historiska anskaffningsvärdet. Vid försäljning av placeringstillgångar förs tidigare orealiserade värdeförändringar som justeringspost under posterna Orealiserade vinster på placeringstillgångar respektive Orealiserade förluster på placeringstillgångar. Realisationsvinster på andra tillgångar än placeringstillgångar redovisas som Övriga intäkter.

Avkastningsskatt

Avkastningsskatt är inte en skatt på försäkringsföretagets resultat, utan betalas av bolaget för försäkringstagarnas räkning. Värdet på de nettotillgångar som förvaltas för försäkringstagarnas räkning belastas med avkastningsskatt som beräknas och betalas varje år. Kostnaden redovisas som skattekostnad.

Immateriella tillgångar

Immateriella tillgångar som förvärfvas av Kåpan Pensioner redovisas till anskaffningsvärde minus ackumulerade avskrivningar (se nedan) och eventuella nedskrivningar. Immateriella tillgångar skrivs av på mellan tre till fem år från det datum då de är tillgängliga för användning.

Finansiella instrument

Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen är tillgångar i form av aktier och andra eget kapital instrument, räntebärande värdepapper samt derivat. Skulder utgörs av leverantörsskulder, försäkringsåtaganden, utgivna skuldinstrument och förlagslån samt derivat.

Förvärv och avyttring av finansiella tillgångar redovisas på affärsdagen, som utgör den dag då föreningen förbinder sig att förvärva eller avyttra tillgången.

Kåpan Pensioner har som princip att värdera samtliga placerings-tillgångar till verkligt värde via resultaträkningen (fair value option) dels därför att föreningen löpande utvärderar kapitalförvaltningens verksamhet på basis av verkliga värden, dels därför att när det gäller räntebärande tillgångar så reducerar detta en del av den redovisningsmässiga inkonsekvens och volatilitet som annars uppstår när livförsäkringstekniska avsättningar löpande omvärderas genom en diskontering med en aktuell ränta.

Följande punkter sammanfattar de metoder och antaganden som främst använts för att fastställa verkligt värde på de finansiella instrumenten i redovisningen.

Finansiella instrument noterade på en aktiv marknad

För finansiella instrument som är noterade på en aktiv marknad bestäms verkligt värde med utgångspunkt från tillgångens noterade köpkurs på balansdagen. Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en aktiv marknad om noterade priser med lätthet finns tillgängliga på en börs, hos en handlare, mäklare, branschorganisation, företag som tillhandahåller aktuell prisinformation eller tillsynsmyndighet och dessa priser representerar faktiska och regelbundet förekommande marknadstransaktioner på affärsmässiga villkor. Eventuella framtida transaktionskostnader vid en avyttring beaktas inte. Den största delen av föreningens finansiella instrument har ett verkligt värde baserat på priser som är kvoterade på en aktiv marknad.

Finansiella instrument som inte är noterade på en aktiv marknad

Om marknaden för ett finansiellt instrument inte är aktiv, så erhålls en uppskattning av det verkliga värdet genom tillämpning av modellbaserad värderingsteknik enligt följande:

För onoterade aktier så tar respektive extern portföljförvaltare fram värderingen baserat på tillgänglig prisinformation. Normalt sett föreligger en tidsmässig förskjutning i denna värdering med 1 – 3 månader. Detta innebär att värderingarna per 2009-12-31 typiskt sett baseras på värdebesked från förvaltarna framtagna under perioden 2009-09-30 – 2009-11-30.

För vissa finansiella instrument erhålls uppgifter om verkligt värde genom en bedömning av värdet. Värderingen görs då i regel med utgångspunkt i en uppskattning av det förväntade framtida kassaflödet. Kåpan Pensioner utvärderar värderingen med regelbundna intervaller och prövar dess giltighet genom att bedöma dess rimlighet och att använda parametrar och prognoser överensstämmer med den faktiska utvecklingen.

För vissa räntebärande placeringar har en modellbaserad kassaflödevärdering av den underliggande företagslåneportföljen i respektive placering legat till grund för värderingen.

Derivatinstrument

Derivatinstrument tas upp till det verkliga värde utifrån det värde som erhålls från motpart där verkligt värde beräknats med hjälp av en värderingsmodell som är etablerad på marknaden för värdering av den typ av derivatinstrument som det är fråga om.

Viktiga bedömningar samt källor till osäkerhet

Som framgår av ovanstående avsnitt, Finansiella instrument som inte är noterade på en aktiv marknad, baseras värderingen till verkligt värde på värderingsmodeller. En sådan värdering grundas till del på observerbara marknadsdata och till del, i avsaknad av sådana, på antaganden om framtida förhållanden. Värderingar som inte baseras på publicerade prisnoteringar innebär osäkerhet. Graden av osäkerhet varierar och är störst när framtidsantaganden måste göras som inte grundas på observerbara marknadsförhållanden. För vissa av antagandena kan mindre justeringar ge betydande effekt på det uppskattade värdet. När placeringarna blir aktuella att realisera i framtiden kan det verkliga uppnådda försäljningspriset komma att avvika från tidigare uppskattningar, vilket kan ge en betydande positiv eller negativ resultat effekt.

Som också framgår av avsnittet föreligger beträffande onoterade aktier en tidsfördröjning beträffande värderingstidpunkten. I en marknad med sjunkande marknadspriser innebär detta att de uppskattade verkliga värdena överskattas och vice versa.

Finansiella skulder

Upplåning samt övriga finansiella skulder, t.ex leverantörsskulder värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Materiella tillgångar

Materiella tillgångar redovisas som tillgång i balansräkningen om det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar kommer att komma föreningen till del och anskaffningsvärdet för tillgången kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Materiella tillgångar redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar med tillägg för eventuella uppskrivningar. Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod.

Persondatorutrustning kostnadsförs vid anskaffningstidpunkten. Konst för utsmyckningsändamål värderas till anskaffningsvärde.

Pensioner

Föreningen har individuellt baserade pensionsplaner för tjänstepension med utgångspunkt i pensionsavtalet för bank- och försäkringsanställda. Pensionen är tryggad genom försäkringsavtal.

Evigt förlagslån

Överstyrelsen beslutade under 2008 att ändra stadgarna och avveckla den särskilda regleringen av den del av föreningens eget kapital som utgjorde av premierregleringsfonden. Premierregleringsfonden kunde enligt stadgarna användas för särskilt pensionsfrämjande ändamål av de avtalslutande parterna. Medlen i fonden övergick efter slutreglering av gjorda försäkringsåtaganden till att vara en oreglerad del av eget kapital. De medel som tidigare tillförts föreningen via fonden tillförs därefter genom förlagslån.

NOT 2 Upplysningar om väsentliga risker osäkerhetsfaktorer

Kåpan Pensioners redovisade resultat beror dels av försäkringsverksamheten och de försäkringsrisker som hanteras där, dels av placeringsverksamheten och de finansiella riskerna. Risk och riskhantering är därför en del av verksamheten i försäkringsföretaget.

Syftet med föreningens riskhanteringsorganisation är att identifiera, mäta och styra de största riskerna som företaget är exponerat för. Det viktigaste syftet är att tillse att försäkringsföretaget har en betryggande solvens i förhållande till de risker företaget är exponerat för.

Finansiella risker kan hanteras på två principiella sätt. Dels kan åtgärder vidtas som reducerar effekten av finansiella risker, detta sker inom ramen för riskhanteringsprocessen. Dels kan kapital allokteras till en buffert för att täcka förluster som de finansiella riskerna kan komma att generera.

Huvudansvaret för de risker som föreningen är utsatt för ligger på styrelsen, som ansvarar för att se till att företagets hantering av risker (riskhantering) och uppföljning av företagets risker (riskkontroll) är tillfredsställande och att det finns en samlad funktion i företaget för självständig riskkontroll och regelefterlevnad.

Styrelsen fastställer de riktlinjer som ska gälla för riskhantering, riskrapportering, intern kontroll och uppföljning. Styrelsen har i särskilda instruktioner inom vissa ramar delegerat ansvaret för riskhantering till VD, CIO och Risk Manager. Instruktionerna revideras regelbundet av styrelsen för att säkerställa att de korrekt återspeglar verksamheten.

Risker i försäkringsverksamheten

Föreningens åtagande består av avgiftsbetald ålderspensionsförsäkring med garanterad avkastning. Den risk som föreligger beträffande dessa försäkringar är att föreningen inte kan infria sina förpliktelser. För att begränsa risken för att detta skall inträffa görs de antaganden som ligger till grund för beräkning av garanterade pensionsbelopp med säkerhetsmarginaler. Försäkringsrisken analyseras fortlöpande av föreningens aktuarie.

Försäkringsrisken består av flera olika delar där nivån på medlemmarnas garanterade avkastning är den klart största. En annan risk är antaganden kring livslängd den s.k. dödlighetsrisken som påverkas av avkastningen på tillgångarna i relation till livslängd. För Kåpan som har en utbetalningstid för huvuddelen av pensionskapitalet under 5 år, när medlemmarna är mellan 65 – 70 år, är dödlighetsrisken relativt liten jämfört med pensioner som betalas ut livslångt. Försäkringsrisk omfattar både risken att försäkringsutfallet under det kommande året blir ovanligt ogynnsamt (slumprikt, avsättning för ej intjänad premie och kvardröjande risker) och att avvecklingen av oreglerade skador blir dyrare än beräknat (parameterfel). Beräkningarna av bästa skattning, slumpfel, parameterfel och annulationsrisker baseras på faktiska bestånd på balansdagen.

I och med pensionsavtalet PA 03 har Kåpan Pensioner fått en successivt ökande andel livslånga pensioner genom den individuella ålderspensionen. Över tiden kommer därmed dödlighetsrisken att öka i verksamheten. Följande känsligheter föreligger för de viktigaste riskerna i försäkringsverksamheten. Pensionsavtalet PA 03 innebär att Kåpans ansvar för slutbetalning av återstående premier till pension vid bl.a. sjukdom på sikt upphör.

Antagande	Förändring i antagande	Förändring i avsättning, Mkr
Dödlighet	20%	294
Kostnadsinflation	20%	109
Diskonteringsränta	1 %-enhet	2 959

Hantering av ränterisker i utestående försäkringsåtaganden

De åtaganden föreningen har består till en dominerande del av fasta garanterade räntor på inbetalade premier. Dessa åtaganden har i den försäkringstekniska avsättningen värderats, i enlighet med Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd, med utgångspunkt i aktuella marknadsräntor för motsvarande löptider. Under året har marknadsräntan stigit vilket inneburit att värdet på gjorda åtaganden sjunkit i värde med 1 885 Mkr. För att minska den utestående ränterisken i gjorda åtaganden har avtal om olika former av räntesäkringar tecknats. Avtalen innebär att den fasta räntan i åtagandena byts mot en rörlig ränta med en mindre risk för värdeförändring. Utestående avtal om räntesäkring omfattade totalt 12 144 (16 200) Mkr. Värdeförändringen för räntesäkringarna uppgår till -292 (1 412) Mkr. Totalt har därmed ränteförändringen under året inneburit att utestående åtaganden minskat i värde och påverkat resultatet positivt med 1 885 Mkr samtidigt som räntesäkringen påverkat resultatet negativt med 292 Mkr. Den sammanlagda resultateffekten och positiva påverkan på solvensen uppgår därmed till 1 593 Mkr.

Hantering av matchningsrisk

Föreningens sammantagna utestående ränterisk (matchningsrisk) är en sammanvägning av de räntebärande tillgångarnas räntebindningstid och den utlovade pensionsutbetalningen inklusive den garanterade räntan på medlemmarnas sparande fram till dess utbetalning. Matchningsrisken definieras som den ränterisk som kan beräknas som skillnaden mellan durationen på samtliga tillgångar inklusive räntederivat och durationen på pensionskulden. Utestående matchningsrisk mäts som ränterisktäckningsgrad. Ränterisktäckningsgraden bör ej understiga 30% och löpande anpassas till utvecklingen av solvensgraden och behovet av ränterisksäkring av utställda åtaganden. Den sammanlagda utestående ränterisken beräknad enligt Finansinspektionens trafikljusmodell uppgår till 2 166 (1 442) Mkr.

Mål, principer och metoder för hantering av finansiella risker

I föreningens verksamhet uppstår olika typer av finansiella risker som kreditrisker, marknadsrisker, likviditetsrisker och operativa risker. I syfte att begränsa och kontrollera risktagandet i verksamheten har försäkringsföretagets styrelse fastställt en placeringspolicy med riktlinjer och instruktioner för finansverksamheten.

Allmänna mål för riskhantering

Föreningens tillgångar skall placeras på det sätt som bäst gagnar medlemmarnas intressen. Överdriven riskkoncentration skall undvikas genom tillbörlig diversifiering mellan samt inom olika tillgångsslag. Tillgångarna skall, med beaktande av föreningens försäkringsåtaganden och förändringar i framtida värde och avkastning, placeras så att föreningens betalningsberedskap är tillfredsställande och att en tillräcklig förväntad avkastning uppnås inom ramen för en aktsam förvaltning.

Allmänna principer för riskhantering

Risktagandet i föreningen ska vara rimligt i förhållande till gjorda åtaganden, det vill säga det skall vara aktsamt. Detta efterlevs genom ett begränsat risktagande inom ramen för de krav som ställs på matchning, diversifiering och risktagande. Risktagandet skall också, vid varje tidpunkt, stå i rimlig proportion till föreningens långsiktiga mål för avkastningen uttryckt som nivån på de garanterade åtagandena och förväntad återbäringränta.

Hantering av ränterisk

Ränterisken uttrycker den förändring av marknadsvärdena på ränterelaterade instrument som uppstår vid rörelser i det allmänna ränteläget. Värdeförändringen och därmed risken är kopplad till

forts. Not 2

Utestående löptider på räntebärande tillgångar och skulder

	högst 1 år	1-3 år	3-5 år	5-10 år	+ 10 år	utan ränta	totalt
Tillgångar							
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	5 850	3 971	5 277	2 811	1 627	0	19 536
Skulder							
Livförsäkringstekniska avsättningar	- 925	-3 620	-3 802	- 6 323	- 13 107	- 23	- 27 800
Räntederivat solvenssäkring	2 044			3 900	6 200		12 144
Kumulativ exponering	6 969	351	1 475	388	- 5 280	- 23	3 880

vilken räntebindningstid (duration) respektive instrument och hela portföljen har vid varje tillfälle. Ränterisken i placeringar i ränterelaterade instrument mäts med utgångspunkten att varje dags räntebindning ökar risken.

Hantering av aktiekursrisk

Aktiekursrisk är risken för att marknadsvärdet på en aktieplacering sjunker på grund av förändringar i kursen på aktiemarknaden. För att minska kursrisken i aktieportföljen bör en, i förhållande till portföljens storlek, god diversifiering av innehaven eftersträvas.

För aktierelaterade instrument mäts risken genom att analysera hur mycket marknadsvärdet påverkas av fallande eller stigande aktiekurser. Nedan redogörs för den utestående aktiekursrisken.

Hantering av fastighetsprisrisk

Fastighetsprisrisk är risken för att marknadsvärdet på en fastighetsplacering sjunker i värde och mäts som en minskning av marknadsvärdet.

Hantering av valutarisk

Valutarisken uppstår till följd av värdeförändring i tillgångar och skulder till följd av förändringar i valutakurserna. Valutarisken mäts som en procentuell andel av de utländska tillgångar som ej är valutasäkrade. För Kåpan Pensioner är samtliga åtaganden på skuldsidan i svenska kronor. Därmed utgör samtliga värden på tillgångssidan som är i utländsk valuta och ej är valutasäkrade en valutarisk. Exponering för valutarisk får ej överstiga 10 procent av de totala tillgångarnas värde.

Valutaexponeringen uppgår efter valutakurssäkring till 6,8 (0,5) procent av placeringstillgångarnas värde. Bruttoexponeringen, dvs. valuta-exponering utan valutaterminer, uppgår till 8 890 (7 154) Mkr.

Hantering av kreditrisk

Kreditrisken är den skillnad i värdering av ett värdepapper med kreditrisk i förhållande till en riskfri obligation med likartade villkor och samma duration. Skillnaden (räntedifferensen) kallas för creditspread och definieras som skillnaden i ränta mellan en (riskfri) obligation utgiven av staten och vad en utgivare som kan gå i konkurs (t.ex. ett företag) får betala.

Kreditrisken mäts genom en beräkning av hur marknadsvärdet på tillgångar med kreditrisk förändras, om skillnaden mellan den riskfria räntan och räntan på tillgångar med kreditrisk förändras med ett visst antal procent.

Hantering av motpartsrisk

Föreningen placerar sitt kapital på många olika sätt. Motpartsrisken innebär ett mått sannolikheten för att en motpart inte kan fullfölja sina betalningsåtaganden. Risken hanteras genom att värdet av en enskild placering begränsas i styrelsens beslut om placeringar. Begränsningarna omfattar hela grupper eller koncerner och samtliga värdepapperstyper.

Med en grupp avses två eller flera fysiska eller juridiska personer som utgör en helhet ur risksynpunkt därför att någon av dem har, direkt eller indirekt, ägarinflytande över en eller flera av de övriga i gruppen, eller att de utan att stå i sådant förhållande har sådan inbördes anknytning att någon eller samtliga av de övriga kan råka i betalningssvårigheter om en av dem drabbas av finansiella problem.

Översiktlig redogörelse för gällande begränsningar och utestående risker

Kreditvärdighet	Gällande begränsningar i placeringspolicy		Utestående obligationer	
	av totala tillgångar	maximalt per motpart	av totala tillgångar	största motpartsexp.
Mycket hög	50%	5,0% ¹⁾	38,8%	4,7%
Hög	25%	2,5% ²⁾	3,4%	0,8%
Medel	10%	1,0%	6,5%	0,7%
Låg	5%	0,5%	3,5%	0,4% ³⁾

¹⁾ Svenska bostadsinstitut max 10 %

²⁾ Statligt helägda bolag max 5 %

³⁾ Exklusive ett av styrelsen beslutat undantag, 0,9 %

För obligationer och andra skuldförbindelser utfärdade eller garanterade av svenska staten finns ingen begränsning.

Hantering av kassaflödesrisk

Föreningen hanterar kassaflödesrisken genom att, vid varje tidpunkt, säkerställa att de lätt omsättningsbara tillgångarna täcker pensionsutbetalningarna för minst tre år framåt i tiden. Föreningen har ett betydligt större inflöde av premier än utflöde av pensionsbetalningar vilket gör att kassaflödesrisken är begränsad.

Hantering av transaktionsrisk (Settlementrisk)

Innebär risken för att en förmedlande part inte kan fullgöra sitt åtagande i samband med en transaktion av ett finansiellt instrument och därigenom orsakar någon av parterna en förlust. Risken hanteras genom att handel med värdepapper endast får ske med värdepappersbolag godkända av den svenska tillsynsmyndigheten eller av motsvarande myndighet, då det gäller utländskt värdepappersbolag. Vid handel med värdepapper, som inte är föremål för clearing, genom av svensk tillsynsmyndighet eller av motsvarande utländsk myndighet godkänt clearinghus (t ex OM, VPC eller LIFFE) får dock endast motpart utgöras av värdepappersbolag som ingår i bankkoncern med mycket hög kortfristig kreditvärdighet. Föreningens tillgångar skall förvaras i depå hos värdepappersinstitut godkända av den svenska tillsynsmyndigheten eller motsvarande myndighet då det gäller ett utländskt värdepappersinstitut.

forts. Not 2

Bedömning av nivån på de samlade riskerna i verksamheten

Med marknadsrisk avses förändringen i värdet av en finansiell tillgång när priset som bestämmer tillgångens värde förändras. Känsligheten för prisförändringar är olika för olika tillgångsslag. Aktier är generellt sett mer känsliga än ränteplaceringar.

Då det gäller aktier är det framförallt kursrisken som beaktas. För utländska aktier tillkommer även valutakursrisk. Styrelsen har fastställt en placeringspolicy som bl.a. begränsar aktiekursrisken. Sålunda skall aktieportföljen vara väl diversifierad så att enskilda placeringar ej utgör för stor risk. Riskspridningen skall dessutom ske genom placeringar inom olika branscher och på olika marknader.

Värdet av de räntebärande placeringarna varierar med förändringarna av marknadsräntan på det aktuella instrumentet. Då det allmänna ränteläget eller kreditpremien stiger sjunker värdet på de räntebärande placeringarna. Graden av förändring beror på räntebindingstiden. Ett sätt att definiera ränterisken är att beräkna durationen, det vill säga räntebindingstiden med hänsyn tagen till förfallodagen och räntebetalingarna.

Även värdet av föreningens åtaganden ökar och minskar med förändringar i gällande marknadsräntor. Den utestående ränterisken är en sammanvägning av risken på tillgångssidan och skuldsidan.

Känslighetsanalys

Riskvariabel	Påverkan på:		
	Placerings-tillgångar	Livförsäkrings-avsättning	Eget kapital
Värdenedgång på aktier, 10%	-1 414	-	-1 414
Värdenedgång fastighetsrelaterat, 10%	-254	-	-254
Valutakursfall, 10%	-227	-	-227
Ränteuppgång, 1%	-1 207	2 959	1 752

Vid beräkning av effekten på livförsäkringsavsättningen ovan har hänsyn tagits till skatt och kostnader.

Hantering av operativ risk

Operativ risk är att hänföra till problem med administrativ hantering, och innebär att förluster kan uppkomma på grund av otillräckliga kontroller eller bristfälliga kunskaper. Operativa risker kan indelas i administrativa risker, IT-risker och legala risker. Övergripande riktlinjer har fastställts av styrelsen. Genom att endast nio anställda svarar för föreningens ledning och kapitalförvaltning har styrelsen beslutat att anlita externa internrevisorer, bl. a. för den oberoende granskningen av föreningens verksamhet som Finansinspektionen föreskriver.

Kåpan Pensioner har tecknat avtal med Statens tjänstepensionsverk (SPV) om att administrera försäkringsverksamheten. Kåpans interna revision har inom ramen för styrelsens uppdrag ansvaret att löpande utvärdera de tjänster som köps från SPV.

NOT 3 Premieinkomster

	2009	2008
Premieinkomster Kåpan Tjänste	1 676	1 658
Premieinkomster ITPK-P	32	35
Premieinkomster Kåpan Extra	554	805
Premieinkomster Kåpan Plus	114	126
Premieinkomster Kåpan ålderspension	1 041	1 013
	3 417	3 637

All premieinkomst avser avtal tecknade i Sverige. Samtliga avtal är återbäringberättigade liksom att Kåpan-försäkringarna är kollektivt avtalade individuella försäkringar.

NOT 4 Kapitalavkastning, intäkter

	2009	2008
Aktieutdelningar	199	321
Ränteintäkter		
Obligationer och andra räntebärande värdepapper inklusive bankbehållning och motsvarande	909	744
Realisationsvinster, netto		
Obligationer och andra räntebärande värdepapper ¹⁾	54	0
Derivat ¹⁾	1 004	0
	2 166	1 065

¹⁾ Varav för tillgångar innehavda för handelsändamål.

Allt resultat är härförligt till finansiella tillgångar med värdeförändringar över resultaträkningen.

NOT 5 Orealiserade vinster på placeringstillgångar

	2009	2008
Aktier och andelar	2 558	0
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	524	0
	3 082	0

NOT 6 Försäkringsersättningar

	2009	2008
Pensionsutbetalningar Kåpan Tjänste	-607	-498
Pensionsutbetalningar ITPK-P	-21	-17
Pensionsutbetalningar Kåpan Extra	-57	-45
Pensionsutbetalningar Kåpan Plus	-97	-83
	-782	-643

NOT 7 Driftskostnader		
	2009	2008
Administrationskostnader	-56	-55
Återförda kostnader hänförliga till kapitalförvaltningen	17	16
	-39	-39
Samtliga driftskostnader per kostnadslag		
Personalkostnader	-16	-15
Lokalkostnader	-2	-1
Avskrivningar	-1	-3
Övrigt *)	-20	-20
	-39	-39

*) I posten övrigt ingår ersättning till KPMG, revisionsuppdrag 753 tkr.

Medelantal anställda

	Kvinnor	Män	Totalt
	2 (2)	5 (5)	7 (7)

Löner och ersättningar (tkr)

	2009	2008
Överstyrelsen	120	118
Styrelse och verkställande direktör	2 173	2 222
Övriga anställda	6 255	5 683
Pensions- och andra sociala avgifter	6 830	6 516
varav pensionskostnader	3 228	3 033
därav VD:s pensionskostnader	856	823

Till styrelsen har utbetalats arvode (kr)

Ordinarie ledamöter	Personliga suppleanter
Göran Ekström, ordförande 90 000 (102 000)	Jonas Bergström 28 000 (20 500)
Lars Fresker, vice ordförande 72 000 (78 000)	Elisabeth Sasse 24 000 (26 000)
Edel Karlsson Håål 30 000 (0)	Harald Mårtensson 30 000 (25 000)
Björn Birath 12 000 (54 000)	
Sven-Olof Hellman 45 000 (48 000)	Helen Thornberg 28 000 (30 000)
Nils Henrik Schager 48 000 (54 000)	Margareta Sjöberg 26 000 (28 000)
Karin Starrin 36 000 (39 000)	Gunnar Holmgren 30 000 (36 000)

Inga rörliga prestationsbaserade ersättningar utgår till styrelsen. Styrelsen har inga pensionsförmåner eller särskilda avgångsvederlag. Arvodet till styrelsen beslutas av överstyrelsen på förslag från styrelsen.

Till verkställande direktören har som kontant lön utbetalats 1 674 036 kr (1 675 388) varav 1 674 036 kr (1 675 388) utgör grundlön och 0 kr (0) rörlig ersättning. Den rörliga ersättningen är maximerad till två månadslöner för samtliga anställda inklusive verkställande direktören.

Verkställande direktören har förmån av fri bil. Verkställande direktören är tillsvidareanställd med 60 år som pensionsålder. Pension utgår mellan 60-65 år med 70% av gällande grundlön och en intjänandetid på 20 år.

Pension efter 65 år utgår enligt ITP-planen. För verkställande direktören gäller rätt till lön och förmåner under 24 månader efter det att anställningen upphört på grund av uppsägning från föreningens sida. Dock skall avräkning av sådan förmån ske om ersättning från annan anställning erhålls. En ömsesidig uppsägningstid om sex månader gäller. Lön och övriga ersättningar till verkställande direktören beslutas av styrelsens ersättningsutskott.

Lön och ersättningar till övriga anställda beslutas av verkställande direktören. Företagets pensionsplaner för tjänstepensioner är tryggade genom försäkringsavtal.

NOT 8 Kapitalavkastning, kostnader		
	2009	2008
Kapitalförvaltningskostnader	-3	-5
Driftskostnader hänförliga till kapitalförvaltningen	-17	-16
Realisationsförluster, netto		
Aktier och andelar	-13	-190
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	0	-331
Derivat	0	-947
	-33	-1 489

Kostnaderna är hänförliga till finansiella tillgångar innehavda för handelsändamål.

NOT 9 Orealiserade förluster på placeringstillgångar		
	2009	2008
Aktier och andelar	0	-4 431
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	0	-307
Derivat	-932	-41
	-932	-4 779

NOT 10 Skatt		
	2009	2008
Avkastningsskatt	-178	-205
	-178	-205

NOT 11 Immateriella tillgångar		
Övriga immateriella tillgångar	2009	2008
Anskaffningsvärde	64	51
Ackumulerade avskrivningar	-51	-50
	13	1

NOT 12 Aktier och andelar

	2009		2008	
	Anskaffningsvärde	Verkligt värde	Anskaffningsvärde	Verkligt värde
Svenska aktier	6 530	7 377	8 450	7 033
Utländska aktier	8 751	8 721	5 754	5 430
	15 281	16 098	14 204	12 463

Klassificeras som finansiella tillgångar, värderade till verkligt värde med värdeförändring över resultaträkningen.

NOT 13 Obligationer och räntebärande värdepapper

	2009		2008	
	Anskaffningsvärde	Verkligt värde	Anskaffningsvärde	Verkligt värde
Svenska staten	208	207	112	125
Svenska bostadsinstitut	7 952	7 993	5 064	5 178
Övriga svenska emittenter	8 138	8 180	7 300	7 166
Utländska stater	100	102	0	0
Övriga utländska emittenter	5 121	3 645	4 131	4 454
Summa obligationer	21 519	20 127	16 607	16 923
varav efterställt				
Förlagslån tidsbundet	1 275	1 029	1 239	1 128

Klassificeras som finansiella tillgångar, värderade till verkligt värde med värdeförändring över resultaträkningen.

Totalt har 21(21) ränteplasseringar motsvarande ett uppskattat värde om 415(528) Mkr värderats av en erkänd internationell bank. I den tillämpade värderingen har beräkningsantagandena påverkats av den negativa utvecklingen av världsekonomin i så motto att risken för betalningsinställelse i de underliggande

företagen har bedömts genom att sammantaget ca 17 % av de underliggande bolagen förväntas ställa in betalningarna under de kommande 5 åren. Utvecklingen under året har inneburit att en nedskrivning av värdet gjorts med 48 Mkr. Under år 2009 har räntebetalningar från dessa placeringar erhållits med 68 Mkr och det faktiska antalet bolag som ställt in betalningarna uppgick till 3,9 %.

NOT 14 Övriga fordringar

	2009	2008
Av parterna tillförda medel	0	59
Ej likvid försäljning placeringstillgångar	233	424
	233	483

Den 1 januari 2007 övertog Kåpan Pensioner samtliga tillgångar och åtaganden vid Försäkringsföreningen för försäkringskassområdet (FFO).

FFO hade vid övertagandet både en svagare solvensgrad och konsolideringsgrad. Parterna inom det statliga avtalsområdet utfäste sig därför att tillföra medel inom ramen för ett kollektivavtal under åren 2007 till 2009. Samtliga medel som parterna utfäst har tillförts föreningen.

NOT 15 Materiella tillgångar

	2009	2008
Anskaffningsvärde	3	3
Ackumulerade avskrivningar	-1	-2
	2	1

NOT 16 Kompletterande information om finansiella instrument redovisade till verkligt värde

31 december 2009

Finansiella instrument	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Placeringstillgångar				
Aktier och andelar	12 209	387	3 503	16 098
Obligationer och värdepapper	17 435	1 428	1 029	19 893
Derivat – positivt värde	0	234	0	234
Summa	29 644	2 049	4 532	36 225
Skulder, derivat				
Derivat – negativt värde	0	-121	0	-121
Summa	0	-121	0	-121

Klassificering av värdepapper till verkligt värde genom användning av en hierarki för verkligt värde som återspeglar betydelsen av de indata som använts i värderingarna. Hierarkin innehåller följande nivåer:

Nivå 1 – Noterade priser (ojusterade) på aktiva marknader för identiska tillgångar eller skulder.

Nivå 2 – Andra indata än de noterade priser som ingår i nivå 1, som är observerbara för tillgången eller skulden antingen direkt eller indirekt dvs. de är härledda från marknadsnoterade priser.

Nivå 3 – Indata för tillgången eller skulden i fråga bygger till en betydande del inte på direkt observerbara marknadsdata.

Tabellen ovan analyserar placeringstillgångarna, uppdelat på olika typer av finansiella instrument, värderade till verkligt värde vid årets slut (2009-12-31). Inga betydande överföringar har skett till eller från nivå 1 eller nivå 2 under året. Inga överföringar har skett mellan nivå 3 och någondera av nivåerna 1 eller 2.

Nedanstående tabell visar en avstämning av verkligt värde från årets ingående balans till utgående balans, för de tillgångar som ingår i nivå 3. Nivå 3 består till övervägande delen av fastighetsrelaterade innehav eftersom föreningen har bedömt att den modell för extern värdering av fastigheter som görs inom ramen för gällande redovisningsregler av oberoende fastighetsvärderare inte fullt ut uppfyller kriterierna för en placering av denna typ av tillgång i nivå 2.

Förändring nivå 3 under året	Aktier och andelar	Obligationer, värdepapper	Summa
Ingående balans, 2008-12-31	3 207	1 129	4 336
Periodens köp	983	35	1 019
Periodens försäljningar	-282	0	-282
Värdepappers- och valutaförändringar under perioden	1	0	1
Förändringar i realiserat resultat pga förändringar i marknadsvärdet	-406	-134	-540
Överföringar från nivå 3 till nivå 1 eller nivå 2	0	0	0
Överföringar från nivå 1 eller nivå 2 till nivå 3	0	0	0
Utgående balans, 2009-12-31	3 503	1 029	4 532
Kuponger respektive utdelningar under perioden	403	24	427
Ingår i periodens resultat som del i redovisat resultat	-2	-110	-112
Ingår i periodens resultat som del i övrigt totalresultat	0	0	0

För instrument redovisade i nivå 3 så används de skattningar av verkligt värde som Kåpan Pensioner anser vara rättvisande. Eftersom definitionen av nivå 3 är att bedömning av verkligt värde bygger på någon form av modellbaserad värdering, betyder det att framräknat värde kan ändras genom att använda alternativa angreppssätt i värderingen, t ex andra modellantaganden eller andra parametrar. I de fall marknaden för ett finansiellt instrument bedöms att inte vara aktiv, som är fallet för nivå 3, tar föreningen fram det verkliga värdet genom att ta fram en objektiv värdering tillsammans med en etablerad aktör på kapitalmarknaden. Värderingen görs då i regel av extern samarbetspart med utgångspunkt i en uppskattning av det förväntade framtida kassaflödet. Det skydd som föreningen har för valutarisk i nivå 3 ligger i instrument som är klassificerade som nivå 2.

Känslighetsanalys	MSEK	Andel i nivå 3	Andel i nivå 1 eller 2
Ränterisk	43	3 %	97 %
Aktierisk	634	14 %	86 %
Fastighetsrisk	558	63 %	37 %
Kreditrisk	194	15 %	85 %
Valutarisk	297	-	-

Kåpan Pensioner använder som utgångspunkt i den interna riskmättningsanalysen av olika tillgångsslag de riskvariabler och parametrar som Finansinspektionen anvisar när föreningen rapporterar till myndigheten enligt den s k trafikljusmodellen. Modellen tar hänsyn till de olika riskernas inbördes korrelation och väger samman dessa med hjälp av en s k kvadratrotformel. Modellen bygger på att de olika tillgångsslagen ges ett antal olika antaganden om prisförändringarna t ex 30% förändring av ränteläget eller ett fall på aktievärdena med 40%. Man kan argumentera att korrelationsparametrarna inte kan avläsas ur marknadsdata, men deras syfte är att fånga upp hur stor förändring av marknadsvärdet som kan förväntas vid ett tänkt extremscenario, och därvid fånga upp eventuella beroenden (s k "fat tails"). Korrelationsparametrarna sätts av den övervakande myndigheten. Metoden och parametrarna är enbart en approximation av riskbilden baserat på empiriska studier av den historiska marknadsutvecklingen för grupper av tillgångsslag. Det innebär att för den enskilda tillgången kan både högre och lägre risknivå förekomma. Sammantaget ger dock analysmetoden en tillfredsställande bedömning av den samlade utestående risknivån.

NOT 17 Livförsäkringsavsättning

	2009	2008
Kåpan Tjänste	19 078	19 528
ITPK-P	519	553
Kåpan Extra	2 236	1 947
Kåpan Plus	1 876	1 930
Kåpan ålderspension	4 069	4 343
	27 778	28 301

NOT 18 Livförsäkringsavsättning

Ingående balans	28 301
Inbetalda premier för nytecknade kontrakt	142
Inbetalda premier för kontrakt som tecknats under tidigare period	3 275
Utbetalt/överfört till Avsättning för oreglerade skador eller skulder	-773
Riskresultat	0
Uppräkning med diskonteringsränta	950
Effekt av ändrad diskonteringsränta	-3 155
Tilldelad återbäring	0
Avgiftsbelastning	-68
Avkastningsskatt	-143
Övertagna/överlåtna bestånd	0
Effekt av (övriga) förändrade aktuariella antaganden	232
Andra förändringar	-983
Valutakurseffekt	0
Utgående balans	27 778

NOT 19 Avsättning till oreglerade skador

IB Rapporterade skador	33
IB Inträffade ännu ej rapporterade skador (IBNR)	1
Ingående balans	34
Uppräkning med diskonteringsränta	1
Avkastningsskatt	0
Avgiftsbelastning	0
Kostnad för skador som inträffat under innevarande år	2
Utbetalt/överfört till försäkringsskulder eller andra kortfristiga skulder	-7
Förändring av förväntad kostnad för skador som inträffat under tidigare år (avvecklingsresultat)	-1
Effekt av ändrad diskonteringsränta	-1
Förändring av IBNR	-1
Andra förändringar	-5
Valutaeffekt	0
Utgående balans	22
UB Rapporterade skador	21
UB Inträffade ännu ej rapporterade skador (IBNR)	1

NOT 20 Derivat

Valutaderivat	Nom belopp	Bokfört värde positivt	Bokfört värde negativt
AUD	24	1	
CHF	15		-1
EUR	218	3	
GBP	40		-11
JPY	9 700		-3
USD	604		-129
Summa	10 601	4	-143
varav clearat		0	
Ränterelaterat	12 643	18	
Summa	12 643	18	
varav clearat		0	
Summa			-121

Samtliga derivatinstrument klassificeras som innehav för handelsändamål med värdeförändring över resultaträkningen

Derivatinstrument används vid förvaltningen av föreningens placeringstillgångar och är ett alternativ till ett direkt köp eller försäljning av värdepapper eller valuta. Huvudprincipen för handel med derivat är att handeln skall ske för att effektivisera förvaltningen eller minska kurs- och valutarisker.

Derivataffärer görs antingen via erkända clearingsinstitut eller med motparter med god kreditvärdighet. Flertalet derivataffärer regleras med marknadspraxis genom så kallade ISDA-avtal. De derivataffärer som görs innebär marknadsexponering i form av valutakurs-, ränte-, aktiepris- och aktieindexrisker.

Nominellt värde av dessa derivat redovisas i enlighet med Finansinspektionens föreskrifter som åtagande (poster inom linjen) per respektive balansdag. Per 2009-12-31 är nyss nämnda belopp 7 974 (23 640) Mkr.

Övriga åtaganden att investera i onoterade aktier och fonder uppgår till 3 504 (4 312)Mkr.

NOT 21 Övriga skulder

	2009	2008
Övrigt	5	5
	5	5

NOT 22 Förväntade återvinningstidpunkter

Mkr	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
Tillgångar			
Övriga immateriella tillgångar	5	8	13
Aktier och andelar	0	16 098	16 098
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	2 916	17 211	20 127
Övriga fordringar	233	0	233
Materiella tillgångar	0	2	2
Kassa och bank	488	0	488
Upplupna ränteintäkter	278	0	278
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	2	6	8
	3 922	33 325	37 247
Skulder			
Livförsäkringsavsättning	924	26 854	27 778
Avsättning till oreglerade skador	22	0	22
Avsättning för skatt	11	3	14
Derivat	121	0	121
Övriga skulder	5	0	5
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2	0	2
	1 085	26 857	27 942

NOT 23 **Upplysningar om närstående**

Kåpan Pensioner är en försäkringsförening där allt överskott går tillbaka till föreningens medlemmar. Föreningen har som huvudändamål att förvalta och utbetala pensionsmedel för anställda som omfattas av avtal som slutits mellan Arbetsgivarverket och de statsanställdas huvudorganisationer, eller mellan andra parter, som tecknat pensionsavtal som knyter an till detta avtal.

Högsta beslutande organ är överstyrelsen. Ledamöterna av överstyrelsen är utsedda av parterna inom de det statliga avtalsområdet. Den operativa verksamheten leds av en styrelse som utser föreningens verkställande direktör.

Närstående definieras som styrelseledamöter och ledningspersoner inom Kåpan Pensioner och deras nära familjemedlemmar.

Ersättningar till styrelse och verkställande direktör framgår av not 7. I övrigt förekommer inga transaktioner med dessa personer eller deras närstående utöver normala kundtransaktioner som sker enligt kollektivavtal och stadgar.

Stockholm den 16 mars 2010

Göran Ekström
Ordförande

Lars Fresker
Vice ordförande

Sven-Olof Hellman

Edel Karlsson Håål

Karin Starrin

Nils Henrik Schager

Gunnar Balsvik
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har lämnats den 16 mars 2010

Anders Malmeby
Auktoriserad revisor

Eva Lindquist

Anita Johansson

Revisionsberättelse

Till överstyrelsen för
Kåpan pensioner försäkringsförening
org nr 816400-4114

Vi har granskat årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning i Kåpan pensioner försäkringsförening för år 2009. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för räkenskapshandlingarna och förvaltningen och för att lagen om årsredovisning i försäkringsföretag tillämpas vid upprättandet av årsredovisningen. Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen och förvaltningen på grundval av vår revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionssed i Sverige. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att med hög men inte absolut säkerhet försäkra oss om att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna. I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och styrelsens och verkställande direktörens tillämpning av dem samt att bedöma de betydelsefulla uppskattningar som styrelsen och verkställande direktören gjort när de upprättat årsredovisningen samt att utvärdera den samlade informationen i årsredovisningen. Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i försäkringsföreningen för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningsskyldig mot försäkringsföreningen. Vi har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt handlat i strid med lagen om understödsföreningar, lagen om årsredovisning i försäkringsföretag eller försäkringsföreningens stadgar. Vi anser att vår revision ger oss rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en rättvisande bild av försäkringsföreningens resultat och ställning i enlighet med god redovisningssed i Sverige. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker att överstyrelsen fastställer resultaträkningen och balansräkningen för försäkringsföreningen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den 16 mars 2010

Anders Malmeby
Auktoriserad revisor

Eva Lindquist

Anita Johansson

Överstyrelse, styrelse och revisorer

Överstyrelse

Utsedda av Arbetsgivarverket

Ordinarie ledamöter

Maria Ågren, Naturvårdsverket	from 090219
Curt Malmborg, Försäkringskassan	tom 090218
Annika Bergström, Försvarets radioanstalt	
Louise Bodegård, MSB	
Peter Brodd, Riksåklagaren	
Elisabeth Bjar Söderlund, Skatteverket	from 090219
Monika Dahlbom, Domstolsverket	tom 090218
Ivar Eriksson, Rikspolisstyrelsen	
Olle Forslund, Riksarkivet	
Eva Forsman, Regeringskansliet	tom 090401
Teddy Glans, Vägverket	
Jan Kallin, Statens folkhälsoinstitut	from 090402
Curt Karlsson, Linköpings universitet	
Ingegerd Olofsson, Luleå tekniska universitet	
Håkan Pallin, Statens veterinärmedicinska anstalt	
Karl Pfeifer, Arbetsgivarverket	
Britt-Marie Samuelsson, Arbetsförmedlingen	
Kristina Sederholm, Allmänna reklamationsnämnden	

Personliga suppleanter

Ingemar Skogö, Vägverket	from 090219
Eva Eriksson, Länsstyrelsen i Värmland	tom 090218
Anne Norstedt, Statens energimyndighet	
Cecilia Aste, Ekonomistyrningsverket	
Eva Nelson Nestrell, Kronofogdemyndigheten	
Kajsa Möller, Tullverket	from 090219
Anders Liif, Kriminalvårdsstyrelsen	tom 090218
Margareta Andersson Hartwig, Rikspolisstyrelsen	
Anna Cedemar, Nationalmuseum m Waldemarsudde	from 090402
Laila von Scheele, Moderna museet	tom 090401
Jan Kallin, Statens folkhälsoinstitut	tom 090401
Claes Vallin, Affärsverket Svenska kraftnät	
Camilla Stenemyr, Verket för högskoleservice	from 090402
Anna Fust, Uppsala universitet	
Annika Genberg, Teaterhögskolan i Stockholm	
Pamela Lund Bergström, PRV	
Carl Durling, Arbetsgivarverket	
Rolf Lindberg, Försäkringskassan	from 090219
Elisabeth Bjar Söderlund, Skatteverket	tom 090218
Ulf Ällebrand, Konkurrensverket	

Utsedda av de fackliga organisationerna

Ordinarie ledamöter

Cecilia Dahl, OFR	from 090305
Tommy Aldvin, OFR	tom 090304
Annette Carnhede, OFR	
Tom Johnson, OFR	from 090305
Eva Davidsson, OFR	tom 090304
Håkan Rosenqvist, OFR	
Bengt Sundberg, OFR	
Meeri Wasberg, OFR	from 090305
Lennart Grönberg, OFR	tom 090304
Christian Kjellström, OFR	
Margareta Bäckström, SEKO	
Ingrid Lagerborg, SEKO	
Christer Henriksson, SEKO	
Erik Johannesson, SEKO	
Tommy Salheden, SEKO	
Git Claesson Pipping, Saco-S	
Rune Larsson, Saco-S	
Hans Lindgren, Saco-S	

Personliga suppleanter

Peter Lennartsson, OFR	from 090305
Cecilia Dahl, OFR	tom 090304
Siv Norlin, OFR	
Britta Unneby, OFR	from 090305
Peter Westersund, OFR	tom 090304
Fredrik Mandolin, OFR	from 090305
Jörgen Lindholm, OFR	tom 090304
Björn Hartvigsson, OFR	
Mikael Krüger, OFR	from 090305
Vakant	tom 090304
Mikael Boox, OFR	
Lennart Andersson, SEKO	
Lennart Johansson, SEKO	
Rolf Bolinder, SEKO	
Dennis Lövgren, SEKO	
Birger Bergvall, SEKO	
Mats Rubarth, Saco-S	
Karen Gott, Saco-S	
Vakant	

Styrelse

Representanter för arbetsgivarna

Ordinarie ledamöter

Göran Ekström, Arbetsgivarverket, ordf.
Nils Henrik Schager, Arbetsgivarverket
Karin Starrin, Tullverket

Representanter för de fackliga organisationerna

Ordinarie ledamöter

Lars Fresker, OFR, vice ordf.	
Elisabeth Sasse, OFR	
Edel Karlsson Håäl, Saco-S	from 090401
Björn Birath, Saco-S	tom 090331
Sven-Olof Hellman, SEKO	

Personliga suppleanter

Jonas Bergström, Arbetsgivarverket
Margareta Sjöberg, Arbetsgivarverket
Gunnar Holmgren, FMV

Personliga suppleanter

Harald Mårtensson, Saco-S
Helen Thornberg, SEKO

Revisorer

Revisorer

Anders Malmeby, auktoriserad revisor	
Eva Lindquist, Saco-S	
Anita Johannesson, Verket för högskoleservice	from 090401
Lena Jönsson, Verket för förvaltningsutveckling	tom 090331

Revisorssuppleanter, personliga

Per Bergman, auktoriserad revisor	
Gunilla Hellström, OFR	
Gunnar Larsson, Konsumentverket	from 090401
Kjell Jansson, Svensk Energi	tom 090331

Definitioner

Avkastning

Det överskott som under ett år skapas när placeringstillgångarna ökat i värde. Överskottet efter garanterad ränta går i avgiftsbaserad traditionell livförsäkring till de försäkrade i form av återbäring och därmed en högre nivå på pensionen.

Derivat

Finansiellt instrument vars värde baseras på värdet av ett underliggande kontrakts värde i framtiden.

Erforderlig solvensmarginal

Ett minimikrav för kapitalbasens storlek. Solvensmarginalen bestäms något förenklat som vissa procentsatser av dels försäkringstekniska avsättningar, dels bolagets försäkringsrisker.

Försäkringskapital

En försäkrings värde grundat på antaganden om kapitalavkastning, dödlighet och omkostnader.

Förvaltningskostnadsprocent

Driftskostnader i försäkringsrörelsen i procent av genomsnittligt förvaltad kapital.

Garanterad ränta

Räntesats som används för att årligen räkna upp inbetalade premier, i en försäkring med garanterad ränta. Röntan fastställs per inbetalning och gäller till dess pension skall utbetalas.

Kapitalbas

Skillnaden mellan bolagets tillgångar (minskat med finansiella skulder och obeskattade reserver) och de försäkrings- tekniska avsättningarna.

Konsolideringskapital

Består av föreningens egna kapital inklusive övervärden i placeringstillgångar.

Kollektiv konsolideringsgrad

Anger förhållandet mellan det verkliga värdet på föreningens tillgångar och föreningens totala åtaganden i form av försäkringskapital till medlemmarna. I årsredovisningen används i vissa fall benämningen konsolideringsgrad som en kortform för ovanstående relation.

Ränterisktäckningsgrad

De åtaganden föreningen har består till en dominerande del av fasta garanterade räntor på inbetalade premier. Den utstående ränterisken i gjorda åtaganden balanseras med motstående risk i utstående ränteplaceringar och tecknade räntederivat. Föreningen mäter den samlade utstående ränterisken genom måttet ränterisktäckningsgrad som anger hur stor andel av ränterisken på skuldsidan inklusive räntederivat som täcks av räntebärande placeringar (se not 2, sida 19).

Solvensgrad

Marknadsvärdet av föreningens tillgångar i procent av föreningens bokförda försäkringsskuld.

Totalavkastning

Föreningens resultat av placeringsverksamheten dvs. summan av realiserade och orealiserade värdeförändringen på placeringarna och erhållen direktavkastning. Vid beräkningen avkastningen ingår ej värdeförändringar i utestående försäkringsåtaganden.

Valutakurssäkring

Åtgärd för att säkerställa värdet på en viss valuta vid en viss tidpunkt.

Verkligt värde

Är det belopp till vilket en tillgång skulle kunna överlåtas eller en skuld regleras, mellan kunniga parter som är oberoende av varandra och som har ett intresse av att transaktionen genomförs.

Återbäring

Överskottsmedel som tilldelas eller presumtvt tilldelas en försäkringstagare.

Återbäringsränta

Räntesats som används för att fördela föreningens avkastning till försäkringarna. I röntan ingår den garanterade röntan. Återbäringsröntan beslutas av styrelsen årligen i efterskott.

KÅPAN PENSIONER

Kåpan pensioner försäkringsförening

Kungsgatan 4B⁵ • Box 7515 • 103 92 Stockholm

Tel 08-411 49 45 • Fax 08-21 31 51 • www.kapan.se

org nr 816400-4114